

TÜRKÇE ÖĞRENEN TÜRK SOYLU ÖĞRENCİLERİN HAZIRLIKSIZ KONUŞMALARINA YÖNELİK YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ*

Ceylan BAKIR ÖZBEY**

Kadir KAPLAN***

Öz****

Konuşma sırasında yapılan yanlışlar, bu becerinin nitelikli bir biçimde kullanılabilmesinin önünde önemli bir engeldir. Bu yanlışların bir bölümü kaynak dil ile hedef dil arasındaki benzerliklerden kaynaklanmaktadır. Türkçe öğrenen Türk soylular da hedef dil ile kendi dilleri arasındaki benzerlikler nedeniyle konuşma sırasında yanlışlar yapmaktadır. Bu kapsamda araştırmada Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmada kullandıkları kelime sayısının ne kadar olduğunun ve Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanlışların kullandıkları kelime sayısına göre değişip değişmediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel desende içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmaya Çukurova ve Sakarya Üniversitesi TÖMER’de B1 düzeyinde öğrenim gören 114 Türk soylu öğrenci katılmıştır. Söz konusu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanlışları tespit etmek amacıyla, seçilen bir konu üzerine öğrencilerin konuşma yapımları sağlanmıştır.

* Bu çalışma için Gaziantep Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 11.01.2022 tarih ve 136430 sayılı karar numarası ile etik kurul izni alınmıştır.

** Uzm., Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, ceeylanbakir@gmail.com, Gaziantep/Türkiye

*** Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, kkaplan@gantep.edu.tr, Gaziantep/Türkiye

**** Bu makale “Türkçe Öğrenen Türk Soylu Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşmalarına Yönelik Yanlış Çözümlemesi” isimli tezden üretilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgular; öğrencilerin yanlışlarının ağırlıklı olarak 100-150 kelime ile orta seviyede toplandığını ve kullanılan kelime sayısı ile yapılan yanlış oranı arasında herhangi bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Soylulara Türkçe öğretimi, konuşma, hazırlıksız konuşma.

WRONG ANALYSIS OF TURKISH NOBLE STUDENTS LEARNING TURKISH ABOUT THEIR PREPARED TALK

Abstract

Mistakes made during speaking are an important obstacle to the qualified use of this skill. Some of these mistakes stem from the similarities between the source language and the target language. Turkish descendants learning Turkish also make mistakes during speaking due to the similarities between the target language and their own language. In this context, the aim of the study was to determine the number of words used by Turkish descendant students in impromptu speaking and whether the mistakes made by Turkish descendant students during impromptu speaking vary according to the number of words they use. Content analysis method in qualitative design was utilized in the study. A total of 114 Turkish descendant students studying at Çukurova and Sakarya University TÖMER at B1 level participated in the study. In order to determine the mistakes made by these students during impromptu speaking, students were asked to make a speech on a selected topic. The findings of the study revealed that the students' errors were predominantly concentrated at the medium level with 100-150 words and that there was no relationship between the number of words used and the rate of errors made.

Keywords: Teaching Turkish to Turkish Nobles, speaking, impromptu speech.

1. GİRİŞ

Eğitimin önemi her geçen gün artmakta ve eğitim giderek daha küresel bir hâl almaktadır. Bu durum, insanlarda yurt dışında eğitim alma eğilimini güçlendirmektedir. Söz konusu eğilim, Türk soylularda da kendini göstermektedir. Dil öğrenmek amacıyla Türkiye'yi tercih eden Türk soylu

öğrencilerin birçoğu Azerbaycan, Türkmenistan, Kırgızistan, Özbekistan, Kazakistan vb. ülkelerden gelmektedir.

Eğitim için yurt dışına çıkan bireyin ilk işi, eğitim alacağı ülkenin dilini öğrenmektir. Dil, kültürün bir parçası olduğundan dil öğrenimi sırasında dilin ait olduğu kültür de öğrenilmektedir. Aksan (2000: 13)'a göre "Dil, aynı zamanda her yönüyle bir ulusun kültürünün de bir aynasıdır; insanın ve uygarlığın en önemli belirtisi ve aracı, dildir". Bu durum dil ile kültür arasında sıkı bir bağ olduğuna işaret etmektedir.

Gerek Türkçenin ana dili olarak öğretiminde gerekse Türk soylulara Türkçe öğretiminde tüm becerilere önem verilmesi gerekmektedir. Buna rağmen dil öğretiminde dinleme ve konuşma becerisine yönelik yeterli sayıda çalışmanın yapılmadığı söylenebilir. Bu konuda Potur ve Yıldız (2016), konuşma becerisinin en az önemsenen ve üzerinde en az çalışma yapılan dil becerilerinden biri olduğunu belirtmektedir. Özellikle son yıllarda konuşma becerisi hakkında yapılan çalışmalar (Sağlık, 2018; Uzbek, 2019), bir dilin öğrenilmesinde konuşma becerisinin ne denli önemli olduğunu ortaya koyması yönüyle burada ifade edilen görüşü destekler niteliktedir. Nitekim geçmişten günümüze gelinceye kadar bir dili bilmek, o dilde dinlediğini anlamak ya da yazabilmekten ziyade o dili konuşabilmek anlamına gelmektedir. Günlük hayatın içerisinde planlı olmayan birçok konuşmaya yer verilmektedir. Hazırlıklı konuşmalar günlük hayatın içerisinde yer alırken hazırlıksız konuşmalar da aynı şekilde günlük rutinin bir parçası olabilmektedir.

Hazırlıksız konuşmaların, adından da anlaşılacağı üzere, plansız gerçekleşen; genelde günlük iletişimi kapsayan konuşmalar olduğunu söylemek mümkündür. Hazırlıksız konuşmalara örnek olarak gündelik hayatta yaptığımız, mekânı ve zamanı belli olmayan konuşmalar verilebilir. Bu konuşma türü, hayatın her alanında karşımıza çıkması nedeniyle dil öğreniminde önemli bir yer tutmaktadır.

Gereksinimlerimizi karşılamak ve sosyal hayatımızı sürdürülebilmek için diğer bireylerle ilişki ve iletişim içinde bulunuruz. Bireyler, yaşamlarını tek başlarına sürdürmeleri mümkün olmadığından, diğer bireylerle sürekli etkileşim hâlinindedirler. Bu nedenle dil öğretiminin yapıldığı ortamlarda, günlük hayatta sıklıkla yapılan sosyal aktiviteleri içeren iletişim süreçlerinin ön plana çıkarılması özellikle konuşma becerisinin öğretimi için önemlidir.

Konuşma becerisinde ayrıca dikkat edilmesi gereken bir diğer konu, konuşan bireyin kullanmış olduğu kelime sayısıdır. Dil öğretiminde, bireylerin bildiği ya da kullandığı kelime sayısının bir başarı ölçütü olarak görüldüğü söylenebilir. “Okul müfredatı içinde sözcük öğretimi için özel olarak ayrılmış ders saatleri süresince çok sayıda sözcüğü öğrenmeye maruz bırakılan öğrenciler hedef dilde etkili ve yeterli bir dil kullanıcısı olmayı başarmışlardır” (Topkaroğlu, 2013: 83). Bu nedenle Türk soylulara Türkçe öğretiminde, hazırlıksız konuşma sırasında kullanılan kelime sayısı ve yapılan yanlışların tespit edilip çözümlenmesi, dil öğretiminin kalitesi ve verimliliği açısından önemlidir. Bu çalışmada, TÖMER’de B1 seviyesinde öğrenim gören Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmaları sırasında kullandıkları kelime sayısı ve yaptıkları yanlışların tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1. Problem Durumu

Türkçe öğretiminin hedef kitesini Türkiye Türkleri, iki dilliler, yabancılar ve Türk soylular oluşturmaktadır. Bu hedef kitlede yer alan her bir grup gerek Türk kültürünü gerekse Türk dilini bilme, anlama yönüyle birbirinden farklı niteliklere sahip olduğu için bu gruplara yönelik farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin benimsenmesi gerekmektedir. Söz gelimi “Türkiye Türkleri; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup Türk eğitim kurumlarında öğrenim gören hedef kitle”yi, yabancılar ise “Türk dilini bilmeyen, Türk düşünce dünyası ve yaşayış tarzına aşina olmayan, Türk milletini tanımayan” (Duman, 2003: 151) kişileri ifade etmektedir.

Her ne kadar Türkçe öğretiminin farklı hedef kitleleri olsa ve bunlara yönelik farklı öğretim yöntem-teknikleri kullanılması gerekse de bu hedef kitlede yer alan yabancılar ile Türk soylular ülkemizde Türkçe öğrenmek amacıyla aynı eğitim kurumlarında (TÖMER) öğrenim görmektedir. Bu durum, ülkemizde henüz Türk soylulara yönelik Türkçe öğretiminin kurumsallaşmamasından kaynaklanmaktadır. Ülkemize gelen Türk soylu öğrencilerin, birbirleriyle ve diğer insanlarla iletişim kurması, onların Türkçe öğrenme gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Türk soylu öğrenciler, Türkçe öğrenirken konuşma becerisini geliştirmekte güçlükler yaşamaktadır. Öğrencilerin dili aktif olarak kullanıp yaşamlarına rahat bir şekilde devam edebilmeleri için başarı durumlarının bilinip, yaptıkları yanlışların tespit edilip çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Buradan hareketle, konuşma becerisi özelinde, Türkçe öğrenen Türk soylu öğrencilerin yaptıkları yanlışları bilmek dil öğretimi açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Aytaş ve Kaplan'a (2019: 32) göre "Diller, iletişim kurma ihtiyacından doğmuştur ve en önemli işlevleri farklı toplumlar arasındaki iletişimi sağlamasıdır. Bu doğrultuda gerek bir dili ana dili olarak gerekse yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler, o dilde iletişim kurmak ve dili ustaca kullanmak için, hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini bilmelidirler."

Alan yazındaki erişilebilen çalışmalar incelendiğinde, dil öğretimindeki sorunlara ve bu sorunların çözümlerine değinilmiş olsa da Türk soylulara Türkiye Türkçesi öğretiminde öğrencilerin konuşmaları sırasında kullandıkları kelime sayısının ve yaptıkları yanlışların oranlanmasına yönelik bir çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, araştırmamızda Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmada kullandığı kelime sayısına ve yaptıkları yanlışlara odaklanılmıştır. Söz konusu yanlışların incelenmesinde kullanılan yöntemlerden biri yanlış çözümleme yöntemidir. Bu yöntemin araştırmacılar tarafından benimsenmesinin en önemli sebeplerinden biri söz konusu yöntemin öğrencilerin hatalarının çok yönlü olarak

incelenmesini mümkün hâle getirmesi ve buradan hareketle öğrenme güçlüklerinin sebeplerine yönelik güçlü veriler sunmasıdır.

Bu kapsamda Büyükkız ve Hasırcı (2013), yanlış çözümlemesinin; verilerini öğrencilerden aldığını, öğrenme sırasındaki güçlüklerin belirlenmesine imkân sağladığını ve buradan hareketle bir başka çözümleme yöntemi olan karşıtsal çözümlemeyi tamamlayıcı nitelikte olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda araştırmada öğrencilerin konuşma sırasında kullandığı kelime sayısının ve yaptıkları yanlışların incelenmesinde yanlış çözümleme yönteminden yararlanılmıştır.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türk soylu öğrencilerin Türkiye Türkçesinde hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanlışları belirlemektir. Bu ana amaçtan hareketle araştırmada aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranacaktır:

- Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmada kullandıkları kelime sayısı kaçtır?
- Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanlışlar kullandıkları kelime sayısına göre değişmekte midir?

3. Araştırmanın Önemi

YÖK'e (2021) göre 2020-2021 öğretim yılında yurt dışından ve Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye Türkçe öğrenmek ve lisans eğitimi almak amacıyla yaklaşık 150000 öğrenci gelmiştir. Bu kapsamda Türk soylu öğrencilere yönelik alan yazında belli başlı çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan bazıları: Türk Soylu Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar (Ülper ve Çetinkaya, 2017), Türk Dillilere Türkiye Türkçesi Öğretimi Nasıl Olmalıdır? (Taştekin, 2015), Atatürk Üniversitesinde Öğrenim Gören Kırgız Öğrencilerin

Türkçe ve Türkiye'ye Yönelik Görüşleri (Alyılmaz vd., 2015), Gazi Üniversitesi TÖMER Öğrencilerinin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar ve Bunların Çözümüne Yönelik Öneriler (Kara, 2010), Öğretmen Görüşüne Göre Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kazak Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar (Arslan ve Özdemir, 2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde, Konuşma Becerisinin Zorlukları, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde, Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Karşılaşılan Güçlükler (Keser, 2018). Alan yazından hareketle, ulaşılabilen çalışmalarda Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında yaşadığı sorunlara değinildiğini, öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında kullanmış olduğu kelime sayısını inceleyen çalışmaların konunun önem derecesine göre yeterli nicelikte olmadığını söylemek mümkündür.

“Türk soylu öğrenciler Türkiye Türkçesi sözlü anlatım çalışmalarının konuşma becerisi değerlendirme ölçeğine göre analizi: Gagauz örneği” (Kurt, 2017), adlı çalışmada bireyin anlamak, iletişim kurabilmek ve anlatabilmek için kelime bilgisine ihtiyaç duyduğu sonucuna ulaşılmış, öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında kullandığı kelime sayısının önemine değinilmiş; fakat kullanılan kelime sayısına bağlı olarak yapılan yanlışların oranı incelenmemiştir.

Bu çalışmada Türk soyluların Türkçedeki hazırlıksız konuşma sırasında kullandıkları kelime sayısı, yaptıkları yanlış sayısı ile oranlanmış ve hedef dildeki başarı bu oran ile değerlendirilmiştir. Bu durum çalışmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin analizine yönelik bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın amacı Türk soylu öğrencilerin Türkiye Türkçesinde hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanışları belirlemektir. Bu ana amaçtan hareketle nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. “Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir” (Sak vd., 2021: 230). Bu araştırma, TÖMER’de B1 seviyesinde eğitim gören 114 Türk soylu öğrencinin hazırlıksız konuşma sürecinde, en sık yaptığı konuşma yanışlarını belirlemeyi amaçlayan bir araştırmadır.

Araştırma için veriler yanış çözümleme yöntemiyle toplanmıştır. Yılmaz ve Bircan’a göre (2015) “Yanış çözümleme yöntemi öğrencilerin genellikle bir konu hakkında duygu, düşüncelerini yazdıkları yazılardan alınan verilerin, yanışlarının belirlenip sınıflandırılması ve yorumlanması ile ilgilidir” (aktaran: Özkan, 2021: 204). Araştırmada, var olan bir durumun yakından incelenerek yapılan yanışlara göre tema ve kategorilere ayrılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda katılımcıların hazırlıksız konuşmaları sırasında yaptıkları yanışlar; tema, kategori ve kod şeklinde tasnif edilerek çözümlenmiştir.

2.2.Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan TÖMER’de öğrenim gören Türk soylu öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme göre belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme “seçilen kişilerin ya da objelerin, araştırmacının amaçlarına en uygun yanıtı verebilecek birey ve objeler arasından seçilmesidir.” (Aziz, 2018: 55). Araştırmaya dâhil edilen katılımcıların tümünün, konuşma becerisi bakımından

yetkin dil kullanımı aşamasında olmaları nedeniyle B1 düzeyinde öğrenim görmeleri ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın örneklemini Sakarya Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi TÖMER’de 2021-2022 yılında öğrenim gören B1 düzeyindeki 114 Türk soylu öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin hepsi, araştırmanın yapıldığı gün itibarıyla 6 aydır Türkiye’de bulunmaktadır. Katılımcılara yönelik demografik veriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Türk Soylu Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Kız		Erkek	
	N	%	N	%
	51	44,74	63	55,26

Araştırmada 51 kız, 63 erkek olmak üzere toplam 114 Türk soylu öğrenciye yer verilmiştir. Tablo 1’e göre araştırmada yer alan kız öğrencilerin oranı 44,74; erkek öğrencilerin oranı ise %55,26’dır.

Tablo 2. Türk Soylu Öğrencilerin Ülkelere Göre Dağılımı

Ülkeler	N	%
Kazakistan	86	75,43
Özbekistan	14	12,28
Kırgızistan	12	10,52
Tataristan	1	0,87
Azerbaycan	1	0,87
Tacikistan	1	0,87

Araştırmada yer alan 114 Türk soylu öğrencinin % 75,43 ile 86’sı Kazakistan’dan, % 12,28 ile 14’ü Özbekistan’dan, % 10,52 ile 12’si Kırgızistan’dan gelmektedir.

Devamında bu sayıyı katılımcı sayısı eşit olmak üzere, 1 öğrenci ile Tataristan, Azerbaycan ve Tacikistan % 0,87 oranıyla takip etmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı, Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanışları belirlemek amacıyla oluşturulan form, ilgili formdan hareketle oluşturulan konuşma konusu ve araştırmada değerlendirilecek olan Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarını içeren ses kayıtlarıdır.

2.4. Verilerin Toplanması

Öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarında sorulacak sorular formu, alan yazındaki çalışmalar dikkate alınarak oluşturulmuştur. 10 maddeden meydana gelen form, uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütlere göre söz konusu forma son şekli verilmiştir. İlgili formdan hareketle katılımcılara “Gelecek yaz tatili için planın ne? Nereye gitmek istiyorsun? Neden?” soruları yöneltilmiştir. Sonrasında öğrencilerin bireysel olarak hazırlıksız konuşma yapması sağlanmıştır. Bu hazırlıksız konuşmalardan hareketle elde edilen ses kayıtları yazıya geçirilmiştir. Elde edilen bilgilerin analizi yapılarak öğrencilerin hazırlıksız konuşmaları sırasında yaptıkları yanışlar önce temalara, sonra kategorilere ve kodlara ayrılmıştır.

Doğal konuşmalarda konuşma yanışlarını tespit ederken içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, “sözel, yazılı ve diğer materyallerin içerdii mesajı, anlam ve/veya dilbilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunmadır” (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 22).

Araştırma belirlenen devlet üniversitelerinde yapıldığı için yetkili kurumlardan etik kurul izni alınmış ve bu izin çerçevesinde araştırmaya başlanmıştır. Sınıf ortamında öğrencilerin birbirini etkilememesi için her öğrenci görüşmeye bireysel

olarak alınmıştır. Görüşmenin gerçekleştiği ortamda dikkat dağıtıcı herhangi bir etkenin olmamasına özen gösterilmiştir. Görüşme sırasında öğrencinin sınav hissine kapılıp panik olmaması için görüşme, sohbet havasında gerçekleştirilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Türk soylu öğrencilerin ses kayıtları yazıya geçirilmiştir. İlgili işlemde sonra öğrencilerin hazırlıksız konuşma boyunca kullandığı kelime sayıları ve yapmış olduğu yanlışlar belirlenmiştir. Hazırlıksız konuşma sırasında kullanılan kelime sayısı, 0-50, 50-100, 100-150, 150-200, 200-250 olmak üzere 5 kategoride; yapılan yanlışlar, içerik analizi sonucunda 3 temada incelenmiştir. Bu temalardan ilki-dil bilgisel yanlışlar-44 kategoride, ikinci tema olan söz dizimsel yanlışlar 7 kategoride ve üçüncü tema kod karıştırma tek kategoride ele alınıp analiz edilerek bulgular bölümüne eklenmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Türk soylu öğrencilerin ses kayıtları yazıya geçirilmiş ve ilgili işlemde hareketle elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında kullandıkları kelime sayıları sınıflandırılarak Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Kullandığı Kelime Sayısı

Kelime sayı aralığı	f
0-50	5
50-100	38
100-150	47
150-200	20
200-250	4

Tablo 3'te, Türk soyluların hazırlıksız konuşma sırasında kullandığı kelime sayıları görülmektedir. Bu tabloya göre 0-50 arası kelime kullanan Türk soylu öğrenci sayısı 5, 50-100 arası kelime kullanan 38, 100-150 arası kelime kullanan 47, 150-200 arası kelime kullanan 20 ve 200-250 arası kelime kullanan Türk soylu öğrenci sayısının 4 olduğu görülmektedir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmada yer alan 114 Türk soylu öğrencinin kullandığı kelime sayısı ve bu kelime sayılarına bağlı yaptıkları yanlışların türleri ve oranları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Kullanılan Kelime Sayısı ve Yanlış Oranları

Kelime aralığı	Kullanılan kelime sayısının ortalaması	Dil bilgisel türde yapılan yanlış	Söz dizimsel türde yapılan yanlış	Kod karıştırma türünde yapılan yanlış	Yanlış oranları
	(f)	(f)	(f)	(f)	(%)
0-50	31,6	27	3	2	20,2
50-100	75,6	926	59	8	34,5
100-150	116,5	1013	58	12	19,7
150-200	174,4	232	14	3	7,1
200-250	214	54	3	4	7,1

Tablo 4'te, 0-50 arası kelime kullanan Türk soylu öğrencilerin, 27'si dil bilgisel, 3'ü söz dizimsel ve 2'si kod karıştırma türü olmak üzere % 20,2 yanlış oranına; 50-100 arası kelime kullanan öğrencilerin, 926'sı dil bilgisel, 59'u söz dizimsel ve 8'i kod karıştırmak üzere % 34,5 yanlış oranına; 100-150 arası kelime kullanan öğrencilerin, 1013'ü dil bilgisel, 58'i söz dizimsel ve 12'si kod karıştırma olmak üzere % 19,7 yanlış oranına; 150-200 arası kelime kullanan öğrencilerin, 232'si dil bilgisel, 14'ü söz dizimsel ve 3'ü kod karıştırma olmak üzere % 7,1 yanlış oranına ve 200-250 arası kelime kullanan Türk soylu öğrencilerin, 54'ü dil bilgisel, 3'ü söz dizimsel ve 4'ü kod karıştırma olmak üzere % 7,1 yanlış oranına sahip olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA

Bu araştırmada Türk soylu öğrencilerin Türkçe hazırlıksız konuşmaları sırasında kullandıkları kelime sayıları ve hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanlışlar

incelenmiştir. Araştırmanın ilk alt problemine bağlı olarak yapılan incelemede Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmada kullandıkları kelime sayısı, 0-50, 50-100, 100-150, 150-200, 200-250 olarak beş bölüme ayrılarak değerlendirilmiştir. Buradan hareketle öğrencilerin yanlışlarının ağırlıklı olarak % 41,2 oranında 100-150 kelime ile orta seviyede toplandığı görülmüştür. Kurt'un (2017) Gagauz örneği sözlü anlatım çalışmasında seviyeye uygun sözcük kullanımı bakımından, 21 öğrencinin %14 oranla çok zayıf, 50 öğrencinin % 33,6 oranla zayıf, 42 öğrencinin % 28,2 oranla orta, 28 öğrencinin % 18,8 oranla iyi ve 4 öğrencinin % 2,7 oranla çok iyi olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda adı geçen araştırmanın bulguları ile çalışmamızdan elde edilen bulgular örtüşmemektedir. Nitekim öğrenciler, Kurt'un çalışmasında zayıf kategoride toplanırken çalışmamızda orta kategoride toplanmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik incelemede, hazırlıksız konuşma sırasında 0-50 arası kelime kullanan Türk soylu öğrencilerin % 20,2 oranında yanlış yaptığı tespit edilmiştir. Sonrasında 50-100 arası kelime kullanan öğrencilerin % 34,5, 100-150 arası kelime kullanan öğrencilerin % 19,7, 150-200 arası kelime kullanan öğrencilerin % 7,1 ve 200-250 arası kelime kullanan öğrencilerin ise % 7,1 oranında yanlış yaptığı tespit edilmiştir. Söz konusu bulgu, kullanılan kelime sayısı ile yanlış oranları arasında doğru ya da ters orantılı herhangi bir ilişki olmadığını göstermektedir. Ulaşılabilen alan yazında bu konuya yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına bağlı olarak elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlardan hareketle oluşturulan öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuç

Araştırmanın bulguları değerlendirilmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Hazırlıksız konuşmada kullanılan kelime sayısı bakımından araştırmaya dâhil olan toplam 114 öğrencinin 5'i 0-50 kelime bölümünde, 38'i 50-100 kelime bölümünde, 47'si 100-150 kelime bölümünde, 20'si 150-200 kelime bölümünde ve 4'ü 200-250 kelime bölümünde bulunmaktadır. Buradan hareketle öğrencilerin ağırlıklı olarak %41,2 oranında 100-150 kelime ile orta seviyesinde toplandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşma sırasında yaptıkları yanlışlar ile kullandıkları kelime sayısı arasındaki ilişkiye yönelik elde edilen bulgulara göre, 0-50 arası kelime kullanan Türk soylu öğrencilerin %20,2; 50-100 arası kelime kullanan öğrencilerin % 34,5; 100-150 arası kelime kullanan öğrencilerin % 19,7; 150-200 arası kelime kullanan öğrencilerin % 7,1 ve 200-250 arası kelime kullanan öğrencilerin ise aynı şekilde % 7,1 oranında yanlış yaptığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle, 0-50 arası kelime kullanan öğrencilerin, 50-100 kelime kullanan öğrencilere göre daha az yanlış yaptığı ve kelime sayısı ile yanlış oranı arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ancak 100-150 kelime kategorisindeki yanlış oranı ile 150-200 kelime kategorisindeki yanlış oranı, kullanılan kelime sayısı arttıkça yanlış oranlarının düştüğünü göstermektedir. Önceki iki kategorik ilişkiden farklı olarak 150-200 ile 200-250 kelime kategorisindeki öğrencilerin yanlış oranlarının ise eşit olduğu görülmüştür. Tüm kategoriler toplu olarak değerlendirildiğindeyse, kelime sayısı ile yapılan yanlış oranı arasında doğru ya da ters orantılı herhangi bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarından hareketle şu öneriler sunulmuştur:

- Bu araştırma, Çukurova ve Sakarya Üniversitesine bağlı TÖMER’de öğrenim gören Türk soylu öğrencileri kapsamaktadır. Yapılacak yeni araştırmalarda çalışma grubu genişletilebilir.
- Araştırmada, konuşma yanışları incelenmiştir. Bir başka araştırmada konuşma yanışları, öğrencilerin geldikleri ülkelere göre ayrı ayrı ele alınabilir. Bunun sonucunda öğrencilerin yanışlarının ülkelere göre değişip değişmediği belirlenebilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

Destek/Finansman Bilgileri:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Gaziantep Üniversitesi Etik Kurulunun 11.01.2022 tarihli 136430 sayılı kararıyla çalışmaya izin verilmiştir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2000). En Eski Türkçenin İzlerinde. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Alyılmaz, S. , Biçer, N. & Çoban, İ. (2015). Atatürk Üniversitesinde Öğrenim Gören Kırgız Öğrencilerin Türkçe ve Türkiye'ye Yönelik Görüşleri. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 4(1): 328-338.
- Arslan, M. Özdemir, C. (2018). Öğretmen Görüşüne Göre Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kazak Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar. İdil,7(41): 15-23.
- Aytaş, G. & Kaplan, K. (2017). Medya Okuryazarlığı Bağlamında Yeni Okuryazarlıklar. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(2): 291-310 .
- Aziz, A. (2018). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri (12. Basım). Ankara: AtlasAkademi Basım Yayın Dağıtım.
- Büyükikiz, K. K. ve Hasırcı, S. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarının Yanlış Çözümleme Yaklaşımına Göre Değerlendirilmesi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 1(4): 51-62.
- Duman, A. (2003). Türk Soylulara Türkiye Türkçesi Öğretiminde Metin Seçimi. Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi (TÜBAR), (13): 151-154.
- Independent. (2021) "Türkiye'de yabancı öğrenci sayısı 8 yılda 48 binden 181 bine ulaştı..." (Erişim Tarihi: 04.01.2023).

<https://www.indytrk.com/node/407681/ya%C5%9Fam/t%C3%BCrkiye%E2%80%99de-yabanc%C4%B1-%C3%B6%C4%9Frenci-say%C4%B1s%C4%B1-8-y%C4%B1lda-48-binden-181-bine-ula%C5%9Ft%C4%B1%E2%80%A6-uzmanlara>.

Kara, M. (2010). Gazi Üniversitesi TÖMER Öğrencilerinin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar ve Bunların Çözümüne Yönelik Öneriler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3): 661-696.

Keser, Sevil. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Karşılaşılan Güçlükler. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

Kurt, B. (2017). Türk Soylu Öğrenciler Türkiye Türkçesi Sözlü Anlatım Çalışmalarının Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeğine Göre Analizi: Gagauz Örneği. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*. 6(2): 358-384.

Özkan, U. İ. (2021). Eğitim Bilimleri Araştırmaları İçin Doküman İnceleme Yöntemi. Ankara: Pegem Akademi.

Potur, Ö. ve Yıldız, N. (2016). Konuşma Becerisi Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların Eğilimleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, (18): 27-40.

Sağlık, H. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan Konuşma Becerisi Etkinliklerinin Avrupa Dil Gelişim Dosyası Doğrultusunda Değerlendirilmesi. Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç. & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1): 227-256.

- Taştekin, A. (2015). Türk Dillilere Türkiye Türkçesi Öğretimi Nasıl Olmalıdır. *International Journal Of Languages' Education And Teaching*, 3(3): 43-55.
- Tavşancıl, E. ve Arslan, E. (2001). İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri. İstanbul: Epsilon.
- Topkaroğlu, M. (2013). Sözcüksel Yeterlilikte Kelime Dağarcığı Boyutu ve Derinliği. Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uzbek, A. (2019). Gazi Tömer ile Interchange Fourth Edition Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Konuşma Becerisi Bağlamında Karşılaştırılması. Yüksek lisans tezi, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Ülper, H. ve Çetinkaya, G. (2017). "Türk Soylu Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar" IV. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu, Niğde.
- Yılmaz, F. ve Bircan, D. (2015). Türkçe Öğretim Merkezi'nde Okuyan Yabancı Öğrencilerin Yazılı Kompozisyonlarının Yanlış Çözümleme Yöntemine Göre Değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*, 3(1): 113-126.

EXTENDED ABSTRACT

The importance of education is increasing day by day and education is becoming more and more global. This situation triggers the tendency of people to study abroad. This tendency also manifests itself in Turkish nobility. Many of the students of Turkish origin who come to Turkey to learn a language come from countries such as Azerbaijan, Turkmenistan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, and Kazakhstan. The first job of an individual who changes his country for education is to learn the language of the country where he will be educated. Since language is a part of culture, the culture to which the language belongs is also learned during language learning. This indicates that there is a close connection between language and culture. All skills should be given importance both in teaching Turkish as a mother tongue and in teaching Turkish to Turkish nobility. Despite this, it is seen that not enough importance is given to speaking skills along with listening in language teaching. As a matter of fact, from the past to the present, knowing a language has been measured by being able to speak that language rather than being able to understand what one listens to or write in that language. Mistakes made during speaking are an important obstacle to gaining this skill in a qualified way. It is possible to say that impromptu speeches, as the name suggests, are unplanned conversations that generally involve daily communication. An example of impromptu speeches is the speeches we make in our daily life, the place and time of which is uncertain. This type of speech has an important place in language learning because it is encountered in all areas of life. We interact and communicate with other individuals in order to meet our needs and maintain our social life. Since it is not possible for individuals to continue their lives alone, they are in constant communication with different individuals. For this reason, it is especially important for the teaching of speaking skills to emphasize the communication processes that include social activities that are frequently done in daily life in language teaching environments. Another issue to be considered in speaking skill is the number of words used by the speaker. It can be said that the number of words that individuals know or use is seen as a criterion of success in language teaching. For this reason, in teaching Turkish to Turkish nobility, during impromptu speaking, the number of words used and the identification and analysis of mistakes encountered are important in terms of the quality and efficiency of language teaching. Turkish nobles who learn Turkish also make mistakes during speaking due to the factors arising from the similarity between the target language and their own language. Based on the literature, it is possible to say that the number of words used in the target language and the success are considered parallel to the mistakes made. It is important that the success in language learning should be evaluated not only by the number of words used, but also by the ratio of the number of words and mistakes made, as a result of the ratio of the number of words used by Turkish nobles during

impromptu speech to each other. In the research, content analysis method was used in qualitative design. In this context, 114 students of Turkish origin studying at the B1 level at Çukurova and Sakarya University TÖMER voluntarily participated in the research. Since all of the participants included in the study were at the stage of proficient language use in terms of speaking skills, their B1 level of education was determined as a criterion. In this context, the sample of the research consists of 114 B1-level students of Turkish descent studying at Sakarya University and Çukurova University TÖMER in 2021-2022. Considering the gender situation, there are 53 female and 61 male students among 114 students of Turkish origin. Looking at the demographic situation, there are 86 students from Kazakhstan, 14 Uzbekistan, 12 Kyrgyzstan, 1 Tatarstan, 1 Azerbaijan, 1 Tajikistan among 114 students of Turkish origin. All of the students participating in the research have been in Turkey for 6 months as of the date of the research. For this reason, the time spent by students in Turkey was not considered as a variable. In order to detect the mistakes made by these students during impromptu speaking, based on the expert opinion, the students were allowed to make an impromptu speech on a topic selected from the checklist. In the rooms where questions were asked, silence was ensured and the atmosphere of conversation was given, contributing to the student's comfort and attention. During impromptu speaking, attention was paid to use the same number of words and in equal times for each student, so that there was no difference in word counts and durations by keeping them equal. For this reason, open-ended questions on the same subject were continued to be asked to the students who gave short answers to the questions selected from the checklist, and audio recordings were taken.

Voice recordings, the number of words used by transcription and mistakes made were determined. These mistakes are divided into themes, categories and codes. From this point of view, the themes were divided into categories and codes and their wrong numbers were determined. According to this, it was seen that 2252 mistakes were made in grammatical, 141 mistakes in syntactic, and 29 mistakes in code mixing section. Then, the averages of the number of words used by the students and the mistakes were added to the group of the number of words they belonged to. Accordingly, the finding of the research, the table of the number of words used by the students of Turkish origin in impromptu speech, was evaluated by dividing into five sections as 0-50, 50-100, 100-150, 150-200, 200-250. 5 of the 114 students in the study are in the 0-50 word section, 38 in the 50-100 word section, 47 in the 100-150 word section, 20 in the 150-200 word section and 4 students in the 200-250 word section. From this point of view, it is seen that 41.2% of the students are mostly gathered at the intermediate level with 100-150 words.